

Najvažnejši slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, FRIDAY, MARCH 9, 1928. — PETEK, 9. MARCA 1928.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI

Povzročitelji premogarske stavke.

KRIZO SO POVZROČILE MELLONOVE TVRDKE IN J. D. ROCKEFELLER

Lewis predsednik premogarske federacije je rekel, da so železnice, Rockefeller in Mellon kršili mezdni dogovor. — Trije zvezni departimenti so pomagali pri tem. — Administracija si je leta 1924 želela miru v premogovni industriji.

WASHINGTON, D. C., 8. marca. — John L. Lewis, predsednik United Mine Workers of America, prva priča medsenatnemu komitejemu za meddržavno trgovino, ki vodi preiskavo glede razmer v premogovnih poljih Pennsylvanije, West Virginije in Ohio, je pričal, da so trije eksekutivni departimenti vlade Združenih držav sodelovali pri uveljavljenju Jacksonville dogovora s premogarji, katerega so zlomili Rockefellerjeva kompanija v West Virginiji in Mellonovi interesi v Pittsburghu.

Na vprašanje senatorja Wagnerja, demokrata iz New Yorka, je pokazal kopijo pisma, katero je pisal predsedniku Coolidgeu in v katerem se je pritožil, da so mogočni operatorji razveljavili pogodbo. Pokazal je tudi odgovor predsednika, v katerem mu je slednji rekel, naj se obrne na sodišča za odpomoč.

Senator Wagner je spravil to na dan leta 1924, ko so se bližale volitve ter je administracija željno pomagala, da pobota premogarje in delodajalce, da prepreči stavko. Pozneje pa, ko je bila končana politična nujnost, jim je rekel predsednik, "naj pokličejo policista".

Bituminozne premogarske industrije je notorično preveč razvita, — je rekel Mr. Lewis. — V teku preteklih osmih let sta dve vladni komisiji preiskavali zadrege v poljih mehkega premoga in ob vsaki priliki sta obsodili hadrazširjenje industrije, tako glede kapitala kot glede delovne sile.

Bituminozno premogarsko industrijo je primerno označil neki odlični inžinir, ki je tudi dosegel svetovni sloves v državljanstvu, kot "najslabše poslujočo ameriško industrijo". — Ta omenitev se je tikala tajnika Hooverja.

Industrija je obratovala dobro pod mezdnim dogovorom leta 1923 in pod onim, ki je bil uveljavljen v Jacksonville leta 1924, — je rekel Lewis.

Jacksonville mezdni dogovor je bil deležen aktivne podpore vladnih agencij, ki so hotele pospešiti mir v industriji ter izločiti preveliko število rokov in delavcev.

Senator Wagner je vprašal Mr. Lewisa, kaj je mislil z označbo "vladni vpliv".

Mr. Lewis je pokazal kopijo pisma, ki ga je pisal septembra 1925 predsedniku Coolidge-u kot dokaz njegovega razumevanja strani, katero je zavzela vlada. V tem sporočilu je rekel, da so agencije zvezne vlade sodelovale pri omogočenju dogovora in da so se udeležili tega justični, trgovski in delavski departmet.

Nato pa so se pričele mahinacije z neunijskim kopanjem premoga ter tekmovanjem z unijskimi polji v cenah.

Posledice tega trajajo do današnjega dne.

POTRES V ITALIJI

RIM, Italija, 8. marca. — Krog opoldanske ure so čutili včeraj na Močan potres, katerega so uredniški in na južni obali polotoka tukajnjega observatorija označili kot najmočnejšega iz katerega so se voda voda.

Poroča se o preečnejši škodi, in trofe leta 1908, se je prijetel včeraj par minut pred dvanašesto uro. Sunek je trajal deset sekund. V ljudi vsele ruščeh se zidov. V Consenu, kjer je trajal potres 40 sekund, je izbruhnila panika. Slične razmere vladajo tudi v Catani, čeprav je bil stresijaj slabši ter ni bila povzročena nobena škoda.

O izgubah na človeških življih se ni poročalo, vendar pa je bilo večje število hiš tako močno poškodovanih, da jih bo treba popraviti.

Agitirajte sa "Glas Naroda", naj, vči slovenski dnevnik v Ameriki.

RAZBURJENJE V EGIPTU

Poslanica, katera se je zanikala popolno neodvisnost, je povzročila razburjenje v Kajiri. — Arabci pospešujejo "sveto vojno".

LONDON, Anglija, 8. marca. — Odločna poslanica, katero je predložila Anglija Egiptu, ugotavlja, da ne more Anglija v sedanjem času dovoliti Egiptu popolne neodvisnosti. Ta položaj je v zvezi s "sveto vojno" v Arabiji in ustvarjen je bil položaj, ki se bo mogoče tikal angleških odnošajev po vsem Bližnjem iztoku, prav do meja Indije.

Poročila, ki so prišla včeraj iz Egipta, trdijo, da je tamšnji politični položaj poln zmude, negotovosti in razburjenja. Egipt je brez kabinta, a nacionalistični voditelj, Nahas Paša, je po celo uro trajajoči konferenci s kraljem Fuadom izjavil, da bodo ustavne vlade stvorjene tako dolgo, dokler bi obstajala ustava.

Angleška poslanica je prišla v kajirske politične kroge očividno kot bomba, po izjalovanju poganjaj z angleško-egipčansko zvezo. Če se potisne na stran vse diplomatične izaze, je položaj bližno naslednji:

Egipt odklanja podpisovanje katerkoli pogodbe za zvezo, ki bi mu ne dajala popolne neodvisnosti. Egipt zavrača pravico Anglike, da vzdržuje čete v Egiptu ali imakršnoki kontrolo nad egipčanskim policijo.

Anglia, — na drugi strani, — pa namerava trdno ohraniti svoje čete tam, ker je prperiana, da so potrebne za zavarovanje Sueskega kanala. Vstraja tudi pri vzdržanju kontrole nad Egipčansko policijo ter trdi, da bi se le na način preprečilo ustvarjenje položaja, vendar katere bi se moga vmešati kaka druga sile.

Če se bo sedanje mrtvilo vrnilo naprej ali postal še bolj akutno, je odvisno od vrste vlade, ki bo uveljavljena v Kajiri. Če bi sledili ekstremisti sedanjemu režimu, se položaj gotovo ne bo izboljšal. Na drugi strani pa bi lahko bolj liberalna vlada zelo olajšala položaj.

V vsakem slučaju, pravijo angleški opazovaleci, pa bo Anglia vstrajala pri svojih glavnih zahtevah.

Polna korespondenca med obema deželama je bila objavljena včeraj zvršč v dolgem vladnem papežu poznal Miss Brown.

BASRA, Irak, 8. marca. — Ibn Saud, potentat Arabske puščave, je storil odločilne korake, da nadaljuje s svojo "sveto vojno" proti sošednjem plemenom pod angleškim mandatom v Iraku. Koveitu Transjordaniji.

Poročila, ki so dospela semkaj, ugotavljajo, da so dobila Adžman in druga Vahabi plemena, ki so sodelovali pri vojevanju na meji, puške, municio, hrano in šotorje od Ibn Sauda.

Glavni stan kraljevske zračne sile v Ur opazuje skrbno plenice po puščavi.

Kossuth delegacija od potovala.

PARIZ, Francija, 8. marca. — Šeststo hrabrih Madžarov, ki so Zelo diskutirano vprašanje, — je večinoma znani člani iz poklicne skupnosti Madžarske, je odpoškodovanje za najbolj uvaževane načelno včeraj v kabinah tretjega roda ali pogodbe, ki bodo omejene z parnikom Olympic, da se vate množino eksportov in importov.

O izgubah na človeških življih se ni poročalo, vendar pa je bilo večje število hiš tako močno poškodovanih, da jih bo treba popraviti.

Agitirajte sa "Glas Naroda", naj,

RAZMERE V STAVKARSKEM OZEMLJU

Pričevanje revne matere pred zastopniki dobrodelne družbe. — Kljub svoji revščini se je zavzela še za tri sosedove otroke.

PITTSBURGH, Pa., 8. marca. — Čeprav je morala Mrs. Mary Steffko skrbeti za lastna dva majhna otroka in staro mater v rovski stavkarski koloniji pri Coverdale, je skušala vendar deliti ono malo, kar je imela, s tremi majhnimi otroci, ki so bili v še hujšem položaju.

Beda je vladarica v Coverdale, a Mrs. Steffko ni osredotočila vsej svojih čustev na trpko revščino v svoji lastni družini.

Pred dvema mesecema je zapustil mož Mrs. Steffko vrste stavkujočih premogarjev in od onega časa naprej se ni čulo o njem nicensar več.

Pred desetimi dnevi je sosedna Mrs. Viola Palorico zapustila dom, in njen mož Karl je naprosil Mrs. Steffko, naj pazi nekoliko na njegove tri otroke, dočim bi on poiskal svojo ženo.

Tudi on je izginil ter zapustil tri otroke v starosti od petih let do osmih mesecev.

Šla sem v ono hišo, — je rekla Mrs. Steffko. — in še nikdar popravil nisem videla takega prizora. Mogoče se spominjate, da je bil celo mrzel dan. Mali otrok Michael je bil v vozičku na porču, brez najmanjše capice obleke. Našla sem ostala dva na kupu poleg prazne hiše. Oba sta bila naga. Odnesla sem vse tri na svoj dom, jih oblekla s stvarmi, ki pripadajo mojim lastnim otrokom ter skrbela zanje, dokler ni zbolela moja mati.

Nato sem moralta imeti pomoč.

Tako je sporočila Mrs. Steffko dobrodelni družbi, ki se je zavzela za otroke, dočim je vložil agent družbe pritožbo proti očetu.

Angležinja hoče poleteti v Ameriko.

LONDON, Anglija, 8. marca. — Hon. Elsie Mackay, tretja hčerka ladijskega magnata, lorda Inchcape, namerava polet iz Anglike v Ameriko. Na skrivnostnem vrščku se priprave so uspele že toliko, da se bo polet završil še danes ali pa jutri. Kot pilot je bil izbran kapitan Hinchiffe.

Mrs. Mackay je živahn lepotica, stara 35 let, ki si je že napravila ime na odrnu in v filmih. Bila je ena prvih žensk, ki so doble dovoljenje za vožnjo v zraku.

MADŽARI PROTI VMEŠAVANJU

Madžarska je izvala pravico Lige, da odredi vojsko preiskavo glede vtihotapljanja strnjih pušč. Briand hoče izvedeti dejstva. — Mir na Balkanu ogrožen.

ZENEVA, Švica, 8. marca. — Madžarska, stojeca pred svetom Lige narodov, je izvala včeraj avtoritetu Lige, da izvede vojsko preiskavo na temelju trianonske mirovne pogodbe glede vtihotapljanja strojnih pušč v Madžarsko, po zaplenjenju ene pošiljatve na St. Gotthartu.

Madžarska je ob istem času posvarila malo antanto, da smatra njenjo akeijo, da je poklicala Budimpešta pred svet, za neprijateljsko dejanje, ki bo še nadalje otežila kričila mir na Balkanu, ki je že itak ogrožen.

To stališče madžarskega predstavitelja, generala Takosza je strmolilo vse naprej napravljeno načerte voditeljev lignega sveta.

Ljudsko mnenje je tako občutljivo, da je vsako omejevanje madžarske suverenosti nezgodno, — je rekel Takosz.

Rekel je, da je bila Madžarska pripravljena razkrivati vse dejstva svetu ter se staviti Ligi na razpolago. Izval pa je postavnost vseh preiskav načrte liberalcev.

Pozneje pa je piačal sarkastičen kompliment "nasvetu" Čeng Loha, Runciman pri naknadnih volitvah poslujejočega predsednika sveta, da v St. Ives, Mrs. Runciman je tudi bi bilo neprevino za Madžarsko, prva liberalka, katera bo sedela pred načrte bi se razbilo kontrabant, dočim la v sedanjem parlamentu.

Pri zadnjih volitvah so izgubili liberalci sedež v odprttem boju, in konsermativi so zmagali z 1200 glasov, dočim se je volilstvo dočelo česa smatralo za liberalno trdno.

Pridobila je svoj sedež od nekega konservativa, Sir Andrew Cairda z večino 763 glasov.

Pri zadnjih volitvah so izgubili liberalci sedež v odprttem boju, in konsermativi so zmagali z 1200 glasov, dočim se je volilstvo dočelo česa smatralo za liberalno trdno.

Zmagala je bila Madžarska, tembolj pozornost vredna, ker je bil pri teh volitvah na polju neki delavski kandidat, ki je dobil 4300 glasov. Mrs. Runciman je dobila 10,241 glasov in Sir Andrew 9,478.

Mož zmagalke, ki zastopa posrednji okraj Swansea. West ter je prejšnji kabinetni minister, ki vodil kampanjo začelo v St. Ives. Voditelj stranke, prejšnji ministrski predsednik, Loyd George, ni govoril začelo z nobenom časom, čeprav je obljubila podpirati ga, "dokler bo stal liberalec".

Izvolitev se je zavrsila kot dočak liberalnega oživljjenja v deželi.

BERLIN, Nemčija, 8. marca. — Šest premogarjev je bilo ubitih in izvolitev Mrs. Lunciman je stala 18 zasutih od eksplodiranega plina osem žensk v sedanjem parlamentu v nekem rovu pri Ludwigsdorf. Ostale so: Lady Astor, prva v Sleziji. Reševalna moštva so ta ženska, ki je bila kdaj izvoljena; koj vprizorila poskuse, da rešijo vojvodino of Atholl, grofica susute, od katerih je bilo pet rešeno. Irah in Mrs. Hilton Phillipson, ki ženskih. Od ostalih trimajstih zasutih pa se ne ve, če jih bo mogoče rešiti. Še tri ženske, ki so doble dovoljenje za vožnjo v zraku.

BERLIN, Nemčija, 8. marca. — Šest premogarjev je bilo ubitih in izvolitev Mrs. Lunciman je stala 18 zasutih od eksplodiranega plina osem žensk v sedanjem parlamentu v nekem rovu pri Ludwigsdorf. Ostale so: Lady Astor, prva v Sleziji. Reševalna moštva so ta ženska, ki je bila kdaj izvoljena; koj vprizorila poskuse, da rešijo vojvodino of Atholl, grofica susute, od katerih je bilo pet rešeno. Irah in Mrs. Hilton Phillipson, ki ženskih. Od ostalih trimajstih zasutih pa se ne ve, če jih bo mogoče rešiti. Še tri ženske, ki so doble dovoljenje za vožnjo v zraku.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v staro domovino izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugodna, posebno če, ako boste vpoštevali način poskrbosti.

Dinarji

Dinarji	Lire

<tbl_r cells="2" ix="2"

KRATKA DNEVNA ZGODBA

O. KALENTER:

ZGREŠEN CILJ

Gaston je imel prijatelje, kateri je prihajal vsak dan v posest. Pogreznal se je nedobro v nasljanja, sreblj čaj, prizigal cigarete in kijamljal o dnevnih dogodkih. Vse to ni bilo dobiti vredno, in vendar ne bi bil žrtvoval teh ur med poldnevom in večerom, med univerzo in gledališčem, koncertom ali plesom za nobeno ceno. Postale so mu bile življenske potrebe. Saj je bil tukaj čaj prav tak kakor vsak dober čaj, ki ga servirajo v boljši družbi. Toda mimo čaja je imel Gaston še druge užitke: gledal je roke, ki so mu nalovali čaj, poslušal je besede, ki so spremnjele ljubezljivo postrežbo, besede, ki so mu zdaj trošile v čaj sladkorja, zdaj vabile, naj seže po sandwichu in pecivu... In tako je rekel Gaston nekega dne, ko je prisel pogovor na zakon:

"Evelina, mi mislim na zakonski stan, vedite, da gledam samo v nas svojo ženo!"

Evelina je poškrtala, da se je videlo celo v somraku, kako ji je rdečičen zilila obraz, in je dostenjena prezrla besede z pozivom:

"Gospod doktor, izvolite sladkor!"

In Evelina, otrok duha, denarja in temperanca, slušateljica predavanj o kriminalni psihologiji in o renesančni umetnosti v Italiji, je ponudila prijatelju Gastonu posodo s sladkorjem ter se je glasno in izvajajoče zasmajala.

Prijateljstva se je še bolj utrdilo, ko so pozvali Gastona za docentra na neko ameriško vsečilišče.

Sel je, čeprav s težkim srecem, in pri slovesu se je s hvaljevnimi besedami spominjal lepih in v Evelini družbi. Še prej pa je bila zaroka. Povabil je Evelinino roditelje ter vzel slovo od njih in od ljubezljive Eveline. To je bilo v Hamburgu. Sirene so zaživilgele.

REVMATIZEM

Bolečina hitro izgine z Red Cross lečenjem oblikom.

Odpava ostrih zboleljajev kot znotrjen, to je vse kar žele tričri vsele revmatizma. Prisutite Johnson's Red Cross lečilni obliku. Čuditi se boste kar hitro vam bo pomagal.

Greje in pomirja umete deje, zanurjuje bolčine, premaga umete ter izlene okrovost iz naravnega mesta in skepa. Nežno masira meso z vsakim gibljajem telesa in zdravilo vsečava kožo.

Ne prenašajte bolčine revmatizma. Vi lahko dobite takojko pomoč v bližnji lekarni, če vprašate za veliki Red Cross oblik z ročnim flancastim ozadjem.

—Adv't.

HRANITE PO NAČRTU TO SE NAJBOLJE IZPLAČA

Mož, ki dela redno vsak delovni dan v letu, leta za letom, ima dovolj denarja za potrebe svoje družine in za udobnost iste.

Mož, ki redno hrani, teden za tednom, bo pa imel dovolj denarja za potrebe v svojem poznejšem življenju.

Kdor redno dela, hoče biti tudi redno plačan.

Ako redno hrani, hoče da donačajo njegovi prihranki redno obresti.

Pri nas lahko vložite vsak delovni dan ter se bo vloga obrestovala za vsak mesec.

LAHKO VLAGATE TUDI POTOM POŠTE

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

mostiči so se odtrgali, ladja je odpula. Evelina je stala na bregu in je mahala z robeom Gastonu v sklopu. Vrnila se je domov.

Iz Amerike je prihajala obilna pošta: dolgi listi, včas kar po šest do osm strani. Vožnja preko morja je Gaston natanko in podrobno popisal. Omenil je znanja, ki jih je bil sklenil na ladji in ni pozabil povedati, da se je prehladil in a ga je pestila morska bolezni.

Tudi slavnostni sprejem v New Yorku ter hvalo listov o njegovem nastopnem predavanju na univerzi je opisal zelo vestno. Potem pa so jela prihajati kratka pisma. Vse je bilo "po starem", nič ni bilo "novega". Nazadnje so jelle prihajati razglednice s kratkimi, bladnimi pozdravi.

Evelina se je take korespondence knula naveličala in je napisala Gastonu resen poziv: če misli še dalje tako pisati svoji zaročenki, naj je ne smatra več za zaročenko in naj pretrga zvezne. Čez štirinajst dni je prišlo genljivo pismo, v katerem je Gaston obeta, da bo dvakrat na mesec postal dolgo ljubljavo pismo...

Pismo so res točno prihajala. Bila so prožeta z ljubezljivo, a Evelini se je zdelo, da postajajo edalje bolj vskakanja in da nimajo za njo več preinjega pomena.

Nedostajalo jim je iskrenosti, ki jo je bila zamenila vladnost. V zadnjem pismu je Gaston sporočil da ostane v Ameriki še leto dñ. Potem se vrne in bo lahko poroka.

Evelina se je preselila v drugo mesto. Nadaljevala je študije na drugi univerzi, končala je vsečišče in živi sedaj pri svojih roditeljih na kmetih.

AMERIŠKIM JUGOSLOVANOM!

V zadnjih letih ste že večkrat shlišali o najstarejši in takoreč edini naši domači banki v tej zemlji, Sakser State Banki. Tekom svojega 38-letnega delovanja je dobila ta banka mnogo odjemalcev ne samo med ameriškimi Hrvati in Slovenci, pač pa tudi med Srbi.

Jaz in trije moji tovariši, Andrej Kalčič, Josip Pelez in Josip Cvelbar smo potovali dne 14. decembra 1926 s posredovanjem te banke v domovino. Pri tej priliki sem se prepričal, da bi ne mogel biti nikjer boljše postrežen. Imeli smo izborno kabino, dobro postrežbo in smo dosegli v stari kraj.

Jaz bom kmalu zopet odpotoval in sicer istetako preko Sakser State Bank, katero vsakomur toplo priporočam.

Daniel Vitas,
Box 83 A. Rd. No. 4.
North Milwaukee, Wis.

"Oprosti," ji je odgovoril. — "moram ti povedati resnico. Velikokrat sem bil tako zaposlen, da nisem mogel pisati nikomur, niti tebi ne. Narocil sem nekemu, naj opravlja vso mojo korespondenco in pismo je njegovo, ne moje."

"Tako! Ti nisi imel v Ameriki časa zame! Dajal si moja pisma drugim, da so jih čitali in mi odgovarjali nanje!"

"Evelina, dušica, oprosti!"

Evelina je ostala svojeglava. Zahtevala je od njega, da ji призна popolno resnico, a njega je bilo sram in ni mogel z besedo na.

POSESTVO NAPRODAJ
v Iški vasi pri Igri, pruda se vse skupaj, hiša, vrt, gozdi, njive in vse kar spada poleg posestva preje Sajevečko. Katerega veseli, naj se obrne na ceno na: Jernej Zapet, 247 Moore St., Barbont, Ohio. (3x 8&10)

KJE JE rojak Georg WEGUS, ki se nahaja že kakih 50 let v tej deželi. Iansko leto v avgustu je imel naslov: P. O. Mulberry, Kans. Pisal je v domovino Andreju Bičku, da bo prišel, a tam ga ni bilo. Če kdaj kaj ve o njem, naj poroča na naslov: — Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (2x 8&9)

BELGIJSKA PRINCESA

HENRY MILLER, WASH. D.C.
Astrid, žena princa Leopolda, na izprehodu s svojo hčerkjo Josephino. Spremlja jo strežnica.

MAHARADŽA IZ OKSFORDA

PISMO IZ DOMOVINE

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

Cenjeni gospodje:

Sprejemite prisrčni pozdrav iz vašo domovine. Oprostite mi, ker se življenje ter so kolikor toliko ne opaženi. Začetkom tega meseca so se vam, posebno pa vašemu uradu mogli pasanti londonskih ulic nikun g. Vnui prišrčno zahvalim zopet enkrat čuditi vsej prelesti barv in draguljev takega gospoda iz Indije in njegove žene. V emocijnost londonskega dneva in navadnih oblačilih in se nato pomešajo v vre domovine. Oprostite mi, ker se že prej nisem oglasil. Tempotom

zopet enkrat čuditi vsej prelesti barv in draguljev takega gospoda

Vsem rojakom priporočam parnik "Paris", ki je podoben plavajočemu trpkim premogarskih bojov v zgodovini premogarskega obraja v Pensylvaniji. Je postal enotna bojna fronta American Civic Liberties Union v njenem boju za prostost govora.

Dva voditelja unije sedita radi homanjanja jameščine v ječi in tretji, Robert W. Dunn, se nahaja na poti v Boston, da najame odvetnike ter izpeljuje, če le mogoce, oproščenje Power Hapgoeda.

Rary Donovan Hapgooda in Joseph Liecatija, ki so bili obtoženi pozivljjanju na upor.

Sodnik zahteva bolj liberalno razlagu.

Okinajni sodnik Martin iz Brooklyn ni hotel včeraj obsođiti nočnega predkazovanega obtoženja na temelju dolobja Baumesove postave. Rekel je, da ne veruje, da je bil namek nazadnjalec predstnika, da izvrši krivico nad večino jetnikov.

Če se ne da sedniku nobene proste roke pri obsođah, pomenja se, da ne smej delati nobene razlike med trdopečenimi, zlobnimi zločinci ter nesrečnimi.

Če bi narod razumel več takih takozvanih Baumesov postav, bi jih kar najhitreje mogoče preklical.

Mussolini bo mogoče dovolil verski pouk v nemščini.

DUNAJ. Avstrija, 7. marca. — Tukaj se je glasilo, da je sklenil ministrski predsednik Mussolini kot prijateljsko gesto napram Vatikanu, dovoliti katoliškim duhovnikom v Jupni Tirolski uporabu nemškega jezika najbolj ostri. Govor Mussolinija je napravil v tukajšnjih vladnih krogih zelo malo utisnu, a tako kot preje se vrše še vedno protestna zborovanja, proti italijanski zatirali politiki.

Poslanec Abrams je prečital v parlamentu brzjavko predsednika nemškega držav. zobra, Loebja, v kateri je slednji izjavil, "da bo celis nemški narod ohranil zvezbo in solidarnost zatirani južni Tirolski.

V Godoviču

imajo učitelje, ki očitno kaže svoje sovraštvo do slovenskih otrok. Zapira jih kar po dve uri, da trepetajo po mrzlih sobah. Otrok laške učiteljice ne razume, ona ne razume otroka. Pa se razjezi in gorje otroku! Otrokoma ukaze, da se morajo naučiti po 4 ali 5 strani.

Kako pa, ko ne znajo laški? Sloške knjige menjujejo, kakor se jim izlubi, tako da ima kmet s šolo polno nepotrebnih stroškov.

PRINC JOAHIM V NEW YORKU

Pruski princ Joahim je došpel v New York ter zagotovil svojemu zastopniku Sydowu vse zaupanje.

Iza številnih let je bilo včeraj prvikrat, da je došpel s parniki Majestic White Star čerte v Ameriko kak hohenzollernski princ. Bil je princ pruski Joachim Albreht, sin kajzerjevega brata, ki živi sedaj v pregnanstvu na Nizzemskem. Prišel je semkaj na zavojno namerljavo koncertno tovjanje.

Z razveseljivo odkritostjo se je odlikoval ta prikljubljen hohenzollernski princ že na karantenski postaji, kjer je izjavil številnim tam zbranim časniki, da stoji tako sedaj kot poprej na strani svojega tukajšnjega zastopnika Sydowa, in da je vsled tega na edini njegov pooblaščence v Ameriki in da se bo vršil od njega uvedeni dobrodelni koncert dne 13. marca v Metropolitan operi.

Prijatelji se prizadevajo oprostiti Hapgoeda.

PITTSTON... Pa, 7. marca, "Bloody Pittston", pozorišče enega najbolj trpkih premogarskih bojov v zgodovini premogarskega obraja v Pensylvaniji, je postal enotna bojna fronta American Civic Liberties Union v njenem boju za prostost govora.

Dva voditelja unije sedita radi homanjanja jameščine v ječi in tretji, Robert W. Dunn, se nahaja na poti v Boston, da najame odvetnike ter izpeljuje, če le mogoce, oproščenje Power Hapgoeda. Rary Donovan Hapgooda in Joseph Liecatija, ki so bili obtoženi pozivljjanju na upor.

ADVERTISE in GLAS NARODA

KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE

v LJUBLJANI
za leto 1927

so sledče:

VODNIKOVA PRATIKA za leto 1928;
HIŠA V STRUGI, povest;
VLADKA IN MITKA, opisi;
VODNIKI IN PREROKI, (zgodovinska razprava).

Člani so jih že prejeli.

V ZALOGI IMAMO ŠE NEKAJ IZVODOV

CENA VSEM ŠIRIM
\$1.50

Kdor hoče postati član te družbe za leto 1928 naj pošte naročino že zdaj. Članarina za člane je samo \$1.00 na leto. — Mi sprejemamo naročino do dne 20. APRILA 1928.

Naročila pošljite na: —

"Glas Naroda"
82 Cortlandt Street,
New York

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO

English-Slovene Reader

Sestavil
Dr. F. J. KERN

Cena s poštino SAMO
\$3.

Knjiga vsebuje nake c izgovarjavi angleških besed; vaje za učence angleščine; berila in članke s slikami ter kratki angleški slovenski in slovensko angleški besednjak (4000 besed).

Naročila pošljite na:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St.
New York

82 Cortlandt Street
New York

ADVERTISE in GLAS NARODA

EDINI zastopnik in založnik

FRANZ LUBASOVIC
HARMONIK
v Združenih Državah.

ALOIS SKULJ
323 Epsilon Pl.
Brooklyn, N. Y.

PISITE PO CENIIN,

SAKSER
STATE BANK<br

Za Glas Naroda priredil G. F.

19

(Nadaljevanje.)

— Draga Dora, to se bo že uravnalo. V tem slučaju bo pač najti izhod. Naenkrat ne mislim še na to, da bi se zaljubila, če nastopim poleg svojih lepih prijateljev, Dore in Suzane.

Dora se je ozrla vanjo prav posebno od strani.

— Ali ti ni tvoje ogledale že izdal, da se bosta morali tvoji "lepi prijateljevi" truditi na vso moč, da se vzdržita poleg lepe Diane?

Diana se je ozrla v Doro vsa začudena.

— Bodи tako dobra Dora, in ne vlec me za nos. Jaz vsem dobro, da sem bila celo svoje življenje grda spaka.

— Da, preje nisi bila posebno lepa, ko si bila še tako robata in suha. Že takrat pa je moj oče vedno rekel: — Ko bo mala Diana enkrat vzvezeta, bo prava lepotica. Sedaj si vzvezeta in moj oče pravi, da si prav posebna lepotica, ki bo mešala glave vseh moških. Razventega pa se morava Suzana in jaz skruti s svojimi običajnimi obrazi, čeprav sva preje domnevali, da sva lepši kot si ti.

Diana se je smehljala Dori ter ji, prešernò smehljaje, zapretila z lovskega hičem pod nos.

— Ah, moja zlata blondinka, pusti vendar te neumne govorice. Tetka bi rekla, da je vse to "pleh". Skromnost je sicer čednost, a kakovitro se postavi poleg mene s svojimi velikimi modrimi očmi, se ne bo noben človek še nadalje brigal zame.

Dora je napravila spako.

— No, saj veš, jaz se ne pustim rada poraziti od tebe, a kar je res, mora ostati res in ti si naravnost očarljivo bitje, odkar si po boljšini tako lepo vzvezeta. V Berlinu bodo letali za teboj.

— Bomo že videli. Na koncu sezije bomo nato pošteli, kdo je vjel več oboževalec, — je rekla Diana smehljaje.

Ko pa se je nato istega dne vrnila v Dorneck ter je stala v svoji sobi pred ogledalom, z razpuščenimi lasmi, se je pričela pozorno motriti. Kritično je posegel njen pogled z mičnega lica preko zaokrožnih ramen. Nato pa s nje mislila:

— Ali bom sedaj boljše ngajala Lotarju, kot pa poprej?

Kakovitro pa se je zavedla tega vprašanja, je stopila živa rdečica v njen obraz in skrila ga je v svoji roki, kot da se sramuje te svoje misli.

*

Potekli so tedni izza časa, ko je Diana pisala Lotarju. Jesen je stresla medtem z dežjem in viharjem liste z dreves in sedaj je sedel človek nad udobno o kominu ali za veliko pečjo. Ponoči se je pojavila sempatam že slana. Brigit je bila vesela, da ji ni treba sedaj totikov več ven ter je pihala od zadovoljstva, ko je sedela s svojim možem in Diana za čajno mizie.

Bilo je v prvih novembarskih dneh, ko je dospelo Lotarjevo pismo na Diana. Tudi v tem slučaju ga ni odprla mlada dama takoj v navzočnosti staršev, pač pa se umaknila s pismom v svojo sobo.

Tam je seveda hitro odprla kuverta ter naglo razgrnila pismo. Čitala je:

Mojo ljuba Diana!

S svojim ljubim pismom si mi napravila veliko veselje. Ta globoko me je ginilo tvoje novo življensko veselje, da mi je bilo kot da se moram sam prav od srca veseliti lepega življenja. Moje življenje je za enkrat sedaj preeje enolično in zvezano z številnimi težkočami, a težkoče mi prav posebno dobro ugajajo, ker jacičo vsaj moje sile.

Zelo bi me veselilo, če bi ne ostala le pri enem pismu, pač pa mi poslala bolj pogosto kako nadaljnjo ljubo pismec. Ti ne veruješ, kako je človeku pri sreči, kadar pride kako sporočilo iz domovine. Tako pismo izpremeni dan, ko pride v naše roke, v praznik. Če hočeš nastopiti kot dobrotnica ter posvetiti meni Lotarja. Nato je vstopila svetla rdečica v njen lepi obraz in takrat zavrnila kak prenapet kompliment ter potisnila navzdol previsok plamen v hladnim smehljajem. Nikdar ni videl stari gospod v njenih očeh nemirnega pogleda, onega še tako lahnega razburjenja, kadar je govorila s kakim gospodom.

Zato pa je videl mir in zmedo, kadar je dospelo kako pismo od praznika. Če hočeš nastopiti kot dobrotnica ter posvetiti meni Lotarja. Nato je vstopila svetla rdečica v njen lepi obraz in takrat zavrnila kak prenapet kompliment ter potisnila navzdol previsok plamen v hladnim smehljajem. Nikdar ni videl stari gospod v njenih očeh nemirnega pogleda, onega še tako lahnega razburjenja, kadar je govorila s kakim gospodom.

Ali je zelo neskromno, če te prosim za redno izmenjava pisem?

Ti si lahko prepričana, da me zanima tudi najmanjša podrobnost iz tvojega življenja, kajti lahko so misliš, da je postala junaska Diana povsem drugačno bitje zame, kot pa mala plaha deklica, katero sem preje videl v tebi.

Jaz imam občutek da te nisem preje sploh več poznal. Ali hočeva poskusiti, da postaneva dobra prijatelja?

In da se vrnem še enkrat na tvoje ljubo pismo, se hočem odzvati tvoji želji, da ti bom odkrito povedal, kadar bom čutil v sebi željo, da si pridobi prostost. Ne vem pa, kaj bi me moglo napotiti do tega, kajti tukaj sem preobležen z delom ter se sestanem z maloštevilnimi olikanimi ljudmi.

Sedaj pa zdruštuj, ostani zdrava in vesela ter misli nekoliko na to, kako nestropno pričakujem pismem iz domovine.

S srčnim pozdravom

Tvoj zvesto udani Lotar.

Diana je prečitala to pismo zopet in zopet. Vsako besedico si je zapomnila v spomin ter si jo takorečo ogledala od vseh strani. Marsikaj ji je govorilo k sreču in njeni misli so pohitele preko dežel in morja, tjakaj v priprosti šotor, kjer se je nastanil Lotar Steinach.

Posledica tega pisma je bila živahnata korespondenca med obe mladima človekom, ki sta bila sicer spojena z najbolj ozkimi vezmi, a si bila vendar tako tuja.

Diana se je kmalu privadila na to, da je sporocila Lotarju v svojih pismih vse, kar je mislila ter občutila, z izjemo tega, kar se je tako njegove lastne osebe. Priporovedovala mu je tudi iz svoje oči, kar se ji je zdelo važno in zanimivo ter mu tudi razkrila vedno bolj in bolj svoje misli in občutke, ker je zapazila, da se s tem razumom in gorkim občutkom loteva vsake stvari.

Tudi ko je odšla Diana januarja meseca z družino Sandres v Berlin, je nadaljevala to korespondenco.

Potom teh pisem je nastalo med obema gorko, prijateljsko razmerje. Spoznala sta se dosti boljše kot da bi živel druge poleg drugih, kajti razkrila sta drug drugemu svoje najgloblje bistvo. Zupala sta drug drugemu vse, kar bi ne prišlo lahko preko ustnic obraz v obraz in česar bi ne mogla drugače tako lahko zaupati drugim ljudem.

Le ene stvari se nista dotaknila z nobeno besedico, — namreč dejanskih medsebojnih odnosa. To je bila edina kočljiva točka, preko katere sta šla molče kot preko nevarne stvari.

In ko je šla nato Diana tekmo z Sandersovimi v Berlin, ter

Lotarja pred tem obvestila o tem, ji je posal slednji v svojem odgovoru:

— Želim ti obilo zabave v Berlinu — in ne pozabi, kar si mi obljubila. Ti se morač čutiti prosto vseh vez.

Diana ni odgovarila nobene besedice na to ter ni sploh ničesar omenila.

Vsaki pot pa jo je bolelo, kadar je tako izrazito povdralj njen prostost. Mogoče bi bila zelo srečna, če bi bil on bolj pozoren na to, da ji da občutiti te vezi.

Lotar pa je misil zaenkrat še povsem mirno na to, da mu bo rekla Diana nekega dne:

— Oprosti me!

Ceprav sta si stopila bližje vsled teh pisem, je vendar videl v njej preje mlajšo sestro ali dobro prijateljico kot pa ti, kar bi mu morala biti po pisavi in pravici. Diana, katero je nosil on v spomini, dolgopotezljivo, nerodno bitje, z bledim obrazom in plahimi očmi, ni mogla vzbudit v njem nikakih bolj vročih čustev. Njena globoka duša, njene duhovite misli in dragocene poteze njenega značaja, — vse to je vzbujalo v njem spoštovanje in celo občudovanje. Kot ženska pa ni prišla zanj nikakor vpoštev. Čar njene osebnosti, v kolikor se je ta sploh razvil, ni mogel iz daljave uplivati nanj. Čeprav se je veseli njenih pisem ter vedno odgovarjal nanje, ni vendar postala nevarna njegovemu duševnemu miru.

*

Potekla so na tak način leta. Diana je bila stara sedaj že več kot dvajset let in kjerkoli se je pokazala, so jo občudovali radi njene lepote in mičnosti.

Blesk romantičnega, ki je obdajal njen osebo, je jačil čar, katerega je izvajala na vse ljudi, s katerimi je prišla v stik. In ker je bila zelo bogata in ker si je lahko privočila dragocene elegante oblike, katera je znala izbrati z okusom, je bila povsod zanimiva, zelo iskana osebnost.

Bleš kot en mož bi se rad dal za vedno ujeti od njenih velikih, blestehi se oči in več kot enemu se je hotelo spoprijeti se z daljnim.

možem lepe, mlade žene, na katerega so zrili vsi kot na bajno bitje. Diana pa je šla mirno in neovirano, po svoji poti. Bila je ljubeznična in prijazno napram vsem, vendar pa je ostala "hladna prav do sreča".

Še noben trenutek si ni želela, da bi bila prosta vezi, ki so jo pajala z Lotarjem Steinach.

Ne le pozimi v Berlinu je bila proslavljena in oboževana, temveč tudi poleti na Dornecku in Buchenau-u, kjer se je priredilo vsakršna slavlja in zabave. Tetka Brigit in striec Herman sta pazila nato, da ni manjkalo Diani niti poleti raznih razvedril. Diana je bila edrasla ter je bila uvedena v družbo. Vsled tega je moral imeti sedaj tudi doma dovolj zabave in razvedril, da uživa svojo mladost. Tetka Brigit je postal včasih sreča preeje težko, ko je moral gledati, kako je bila Diana oboževana od vseh strani. Vsaki pot ji je bilo pri sreči, kot da bo izgubljeno njenemu sinu nekaj, če česar ima polno pravico. In pogosto se je vpraševala, če bi si Lotar prav tako rujno želel, da si ne nalaga Diana nikakih vezi, če jo je videla sedaj pred seboj v svoji polni lepoti in ljubkosti.

Še vedno se ji ni posrečilo napotiti Diana, da bi se pustila fotografirati. Diana sicer ni smatrala še nadalje samo sebe za "malu spako", a iz tega ali onega razloga je imel še vedno mržnjo do sliškanja.

Stric Herman, kogega vožček so ob slovenskih prilikah na Dornecku potisnili v slavostno dvorano, je bil manj nemiren kot pa njegova žena, kadar je videl Diana v krogu svojih občudovalev. Ni mu ušlo, kako mirno in hladno so zrle njene rjave oči preko tropa občudovalev, kako je z lahkim dovitipom ali rezko ironijo zavrnila kak prenapet kompliment ter potisnila navzdol previsok plamen v hladnim smehljajem. Nikdar ni videl stari gospod v njenih očeh nemirnega pogleda, onega še tako lahnega razburjenja, kadar je govorila s kakim gospodom.

Zato pa je videl mir in zmedo, kadar je dospelo kako pismo od praznika. Če hočeš nastopiti kot dobrotnica ter posvetiti meni Lotarja. Nato je vstopila svetla rdečica v njen lepi obraz in takrat zavrnila kak prenapet kompliment ter potisnila navzdol previsok plamen v hladnim smehljajem. Nikdar ni videl stari gospod v njenih očeh nemirnega pogleda, onega še tako lahnega razburjenja, kadar je govorila s kakim gospodom.

Ali je zelo neskromno, če te prosim za redno izmenjava pisem?

Ti si lahko prepričana, da me zanima tudi najmanjša podrobnost iz tvojega življenja, kajti lahko so misliš, da je postala junaska Diana povsem drugačno bitje zame, kot pa mala plaha deklica, katero sem preje videl v tebi.

Jaz imam občutek da te nisem preje sploh več poznal. Ali hočeva poskusiti, da postaneva dobra prijatelja?

In da se vrnem še enkrat na tvoje ljubo pismo, se hočem odzvati tvoji želji, da ti bom odkrito povedal, kadar bom čutil v sebi željo, da si pridobi prostost. Ne vem pa, kaj bi me moglo napotiti do tega, kajti tukaj sem preobležen z delom ter se sestanem z maloštevilnimi olikanimi ljudmi.

Sedaj pa zdruštuj, ostani zdrava in vesela ter misli nekoliko na to, kako nestropno pričakujem pismem iz domovine.

S srčnim pozdravom

Tvoj zvesto udani Lotar.

Diana je prečitala to pismo zopet in zopet. Vsako besedico si je zapomnila v spomin ter si jo takorečo ogledala od vseh strani. Marsikaj ji je govorilo k sreču in njeni misli so pohitele preko dežel in morja, tjakaj v priprosti šotor, kjer se je nastanil Lotar Steinach.

Posledica tega pisma je bila živahnata korespondenca med obe mladima človekom, ki sta bila sicer spojena z najbolj ozkimi vezmi, a si bila vendar tako tuja.

Diana se je kmalu privadila na to, da je sporocila Lotarju v svojih pismih vse, kar je mislila ter občutila, z izjemo tega, kar se je tako njegove lastne osebe. Priporovedovala mu je tudi iz svoje oči, kar se ji je zdelo važno in zanimivo ter mu tudi razkrila vedno bolj in bolj svoje misli in občutke, ker je zapazila, da se s tem razumom in gorkim občutkom loteva vsake stvari.

Tudi ko je odšla Diana januarja meseca z družino Sandres v Berlin, je nadaljevala to korespondenco.

Potom teh pisem je nastalo med obema gorko, prijateljsko razmerje. Spoznala sta se dosti boljše kot da bi živel druge poleg drugih, kajti razkrila sta drug drugemu svoje najgloblje bistvo. Zupala sta drug drugemu vse, kar bi ne prišlo lahko preko ustnic obraz v obraz in česar bi ne mogla drugače tako lahko zaupati drugim ljudem.

Le ene stvari se nista dotaknila z nobeno besedico, — namreč dejanskih medsebojnih odnosa. To je bila edina kočljiva točka, preko katere sta šla molče kot preko nevarne stvari.

In ko je šla nato Diana tekmo z Sandersovimi v Berlin, ter

SEZNAM KNJIG, katerih imamo samo po par izvodov od vsake.

Blagajna velikega vojvode,

roman 80

Čebelica 25

Od Ohrida in Bitolja ..... 5.

Banka, Ljubičko srbska povez ..... 5.

Atala, čudež v Bolcan, t. v. 1.

Iz dežel potresov, Baukart. 75

Izbrani spisi Hinko Dolenc 50

Knjiga o lepem vedenju, govorjenju in zasebenem življenju, Bonton 120

Knjiga spominov, ječe moja pot 80

Liberalizem 75

Materija in Energija, Čermelj 75

Otroci Solnea, Pregelj, t. v.